

ดูแลสถานที่ของตัวเองให้เป็นรมณีย์

การดูแลสถานที่ของตัวเองให้เป็นสถานที่ที่ร่มรื่นเป็นรมณีย์ หรือสภาพเป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีแท้จริงในสาธารณสุขของเราแน่นอนอยู่แล้ว โดยให้ผู้เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับความสดชื่น สายน้ำ ต้นไม้ต่าง ๆ มีสีเขียว เหมาะสมกับการปฏิบัติธรรม คือ ทำให้สถานที่ของตนเองร่มรื่นเป็นรมณีย์ สะดวกแก่การปฏิบัติธรรม ที่จริงวัดสมัยก่อนได้ปฏิบัติในทิศทางนี้เราจะเห็นทางวัดที่มีต้นไม้สีเขียวเยอะ มีคลองใสสะอาดไหลผ่าน เห็นพระกวาดลานวัด ถือเป็นการปฏิบัติธรรมด้วย ที่จริงผู้อยู่ในชนบทจะเห็นได้ชัด คำสอนหรือแนวปฏิบัติพุทธเหล่านี้ พระอาจารย์ ป.อ. ปยุตโต ท่านได้เคยบรรยายอยู่เสมอถึงสถานที่เป็นรมณีย์ และรณรงค์ให้พุทธศาสนิกชนได้เห็นความสำคัญและให้ความสนใจคือ เน้นปัญหาสิ่งแวดล้อมนั่นเอง พระอาจารย์ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไว้เล่มหนึ่งได้รับรางวัลและรัฐบาลได้ยกย่องให้ผ่านเป็นนักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประเทศในวันสิ่งแวดล้อมโลก ปี 2540 การอนุรักษ์ การพัฒนาสถานที่ให้เป็นรมณีย์ถือเป็นสิ่งสำคัญและทุกคนควรอนุรักษ์สถานที่ตามแบบพุทธเจ้าดังกล่าวไว้ให้อยู่กับประเทศไทยต่อไป สถานที่สาธารณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะวัดวาอาราม ศาลเจ้า สวนสาธารณะ แม่น้ำลำคลอง สถานที่พักผ่อนทาง ป้ายรถเมล์ สถานีรถไฟ ควรจะได้รับการดูแลและรักษาทั้งความสะอาดและความเรียบร้อยอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดความร่มรื่นเป็นสถานที่ที่รมณีย์อยู่เสมอที่จริงเป็นหน้าที่ของทุกคนต้องดูแล อย่าไปรอคนอื่นหรืออย่ารอเจ้าหน้าที่ คือ รอได้แต่ตนเองต้องแสดงความสนใจและเอาใจใส่เพราะสถานที่เหล่านั้นถือเหมือนเป็นของตนเองผมดีใจที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีโครงการจิตอาสาทำงานในสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ที่จริงผมเข้าใจดีว่า แม้ทุกคนจะให้ความสนใจเรื่องความสะอาดของสถานที่ ความสะอาดทั่วไป โดยเฉพาะเราอาจเห็นพื้นทรายพื้นที่ดูสกปรก ขาดการดูแลและถูกทิ้งมาเป็นเวลานาน เราอาจจะอยากเข้าไปดูแล แต่การติดต่อสื่อสารโดยตรงอาจทำไม่ได้ หรืออาจส่งข่าวถึงผู้เกี่ยวข้องก็อาจทำได้บางระดับ แต่อย่างน้อยควรทำหน้าที่นี้บ้างไม่ใช่เมื่อพบเห็นแล้วทำเฉย ๆ ฉะนั้น ปัญหาจึงอาจไม่ได้รับการแก้ไขถูกทิ้งไว้เช่นนั้นเป็นเวลานาน เราอาจเคยได้งบประมาณไปต่างประเทศไม่ว่า เนเธอร์แลนด์ ญี่ปุ่น และอีกหลายประเทศอาสาสมัครอาจรวมตัวกันทำความสะอาดสถานที่สาธารณะ วัดวาอาราม เก็บสิ่งปฏิกูลแม่น้ำลำคลอง แม่น้ำในช่วงก่อน ๆ ได้ยินบ่อย แต่ระยะหลังเจียบหายไป ที่จริงผู้สูงอายุของเรามีจำนวนมากและอยู่เฉย ๆ มิได้ทำงานอะไร ควรรวมตัวกันอาสาไปทำ

สาธารณะประโยชน์บ้าง ไม่มากก็น้อย เราตระหนักดีว่า การดูแลความสะอาดและความสวยงาม สมัยผมอยู่ภูเก็ตเมื่อปี 2537 ได้ตระหนักดีว่า บริเวณอนุสาวรีย์ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร จำเป็นต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด และอาจต้องการใช้เงิน เคยสอบถามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไป แต่ไม่ได้รับการตอบกลับ ผมจึงเสนอแนวทางง่าย ๆ คือ ให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องให้ทำกล่องมาตั้งสำหรับผู้มีจิตศรัทธาอาจประสงค์จะร่วมบริจาคก็ได้ ต่อมาผมได้สอบถามนายอำเภอถลาง ได้รับแจ้งว่ามีผู้ใส่กล่องกว่าห้าหกแสนบาท บ้างว่าเป็นทั้งความโชคดีที่จะได้มีทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับสถานที่ที่ต่อไป และเป็นรูปแบบ (Model) อาจนำไปใช้ที่อื่นต่อไป และเมื่อผมไปสถานที่ในต่างจังหวัด มักจะถือโอกาสสอบถามในลักษณะเช่นนี้ เพื่อให้ได้มีโอกาสดำเนินการบ้าง สำหรับการทำความสะอาดในพื้นที่ของหมู่บ้านที่ผมอาศัยอยู่ ปกติผมจะเดินออกกำลังแทบทุกวัน ทั้งตอนเช้าและเย็นได้หาโอกาสสนทนากับคนทำความสะอาดเป็นหญิงหลายคน ได้รับข้อมูลและชื่นชมชีวิตของบุคคลเหล่านี้ คือ เขาแจ้งว่า เขาได้รับเงินเดือน เดือนละราว 15,000 บาท 18,000 บาท และ 20,000 บาท ทำงานมาหลายปีแล้ว เรียนจบแค่ประถมศึกษาปีที่ 6 เท่านั้น เคยทำงานมาก่อน เธอตั้งใจทำงานมาก เอาใจใส่หน้าที่ รับผิดชอบดี ไม่ต้องมีคนควบคุม เธอกล่าวว่า เธอเหล่านั้นมีครอบครัวแล้ว พยายามเก็บรวบรวมเงินเพื่อผ่อนส่งทาวน์เฮาส์เล็ก ๆ (Town House) ไว้หลังหนึ่งเพื่อครอบครัวอาศัยอยู่อย่างปกติและมีความสุข ผมทราบจากการพูดคุยได้พยายามถามถึงสุขภาพ ถึงความเจ็บป่วย เพราะเขาเหล่านั้นได้ออกแรงกวาดทั้งใบไม้และสิ่งปฏิกูลซึ่งโดยภาพรวมสะอาดอยู่แล้ว แม้เหงื่อจะออก ผมเชื่อว่าเธอได้ออกกำลังกายไปในตัว เธอทำงาน ส่วนผมต้องเดินเพื่อออกกำลังกาย แต่เธอทำงานในหน้าที่ ผมชื่นชมเธอเหล่านั้นและไม่รู้สึกว่าจะเธอ กับผมมีช่องว่างกันแต่อย่างใด ผมกลับชื่นชมเธอ และอยากหาทางช่วยเหลือเธอในบางโอกาส ส่วนตัวผมมีมูลนิธิแดง-ลำยอง-นิมิตกุล ซึ่งให้ทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนที่ขาดแคลนทุก ๆ ปีอยู่แล้ว และได้ให้ทุนตั้งแต่เด็กประถมศึกษาจนถึงนักศึกษามหาวิทยาลัย อาจมีโอกาสนำทุนครอบครัวแก่คนเหล่านั้นในโอกาสหน้าบ้าง ผมชื่นชมที่ทุกคนรับผิดชอบตั้งใจทำงาน ทราบมาว่าขณะเริ่มต้นเงินเดือนน้อยนัยน์อยู่มาหลายปีทางราชการได้เพิ่มให้มากขึ้น เธอเหล่านี้ไม่เลือกงานและไม่รู้สึกว่าตนเองต้องมาทำงานหนักจากกล่าวว่าเป็นหนักเอาเบาสู้อย่างต่างกับเด็กสมัยใหม่ โดยเฉพาะผู้จบปริญญาตรี รู้สึกว่าปริญญาจะเป็นตัวดึงให้เขาเหล่านั้นออกห่างจากสังคม เลือกงาน หนักไม่เอาจะเอางานที่ได้รายได้ดีแต่

ทำงานน้อย คือขาดจิตสำนึกเรื่องความเหมาะสมและเรื่องหน้าที่ความรับผิดชอบ (Deserve)
คือ ทำมากได้มาก ทำน้อยได้น้อย การพัฒนาสถานที่ในบ้านเรือนตัวเอง ในชุมชน
สถานที่ราชการ วัดวาอาราม แม่น้ำลำคลอง ให้มีสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี คือ สิ่งแวดล้อมดี
เป็นสถานที่รมณีย์ นับว่าเป็นหน้าที่ทุกคน สมกับเป็นชาวพุทธที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ทุกคนแล้ว

